

Osnovni podatki:

[6] Na novembske ide sem imel rojstni dan. Po tako lahkem zajtrku, da ne bi nič obremenjeval duha, sem vse, ki se nismo zbrali skupaj samo tistega dne, ampak vsak dan, poklical, da smo se posedli v kopalnišču. Kajti ta odmaknjen prostor se je pokazal primeren času. Tam pa so bili (kajti zdaj si jih zaradi tvoje edinstvene dobrotljivosti ne pomisljam napraviti znane po imenu): kot prva moja mati, po cigar zaslugi, verjamem, je vse, kar živim, moj brat Navigij, poleg tega pa še moja someščana in učenca Trigečij in Licencij. Ne bi hotel, da manjkata niti Lartidijan in Rustik, moja bratranca, čeprav se še nista šolala niti pri gramatiku. Menil sem, da je njuna zdrava pamet nujna za stvar, ki sem jo zasnoval. Z nami je bil tudi moj sin Adeodat, po letih najmlajši med nami, vendar njegova nadarjenost, če me ljubezen ne slepi, obeta nekaj velikega. Ko so postali pozorni, sem začel takole:

***

[10] In spet sem začel: »Želimo biti srečni.« Komaj sem to izustil, že so planili nasproti s soglasnim pritrjevanjem. »Ali se vam zdi,« sem vprašal, »srečen tisti, ki nima tega, kar si želi?« Rekli so, da ne.

»Kaj? Srečen je tisti, ki ima, kar želi?« Nato je rekla mati: »Če želi in ima dobre stvari, je srečen, če pa si želi slabega, je nesrečen, čeprav to ima.« Nasmehnil sem se ji in vzkipel od veselja: »Mati, doseгла si sam grad filozofije. Kajti tebi je brez dvoma manjkalo samo besed, da zdaj nisi povedala kot Tulij, cigar besede o tej misli so naslednje. Kajti v Hortenziju, v knjigi, ki jo je napisal kot hvalnico in obrambo filozofije, je rekel: 'Toda glej, res ne filozofi vendor vsi, ki so spretni v razpravljanju, trdijo, da so srečni tisti, ki živijo tako, kot sami želijo. To je gotovo narobe; kajti želeti si to, kar se ne spodobi, je samo po sebi najbolj nesrečno. In ni tako nesrečno, če ne dosežeš tega, kar si želiš, kot si želeti doseči to, kar se ne sme. Pokvarjenost želje namreč nekomu prinese več slabega kot pa prinese sreča dobrega.'«

In pri teh besedah je tako vzkliknila, da smo mi popolnoma pozabili na njen spol in smo bili prepričani, da z nami sedi kakšen velik mož; medtem ko sem jaz razumel, kolikor sem mogel, iz katerega in kako božanskega izvira pritekajo te besede.

In Licencij je rekel: »Toda pojasniti moraš, kaj bi si vsak moral želeti in po čem bi moral koprneti, da bi bil srečen.«

Odgovoril sem: »Povabi me na svoj rojstni dan, ko se ti bo zdelo; kar koli boš postavil predme, bom rad sprejel. Prosim te, da se pod tem pogojem gostiš danes pri meni in ne zahtevaš tega, kar morda ni pripravljeno.«

Ko mu je bilo žal sicer skromnega in obzirnega poziva, sem rekel: »Torej smo si edini, da ne more biti srečen niti ta, ki nima tega, kar si želi, niti vsak, ki ima to, kar si želi?«

Strinjali so se.

Prevedel Tomaž Kremžar.

Opombe:

Komentar:
